

KASALXONA ICHI INFEKSIYASI .PATOGEN KOKKLAR

Mustafoqulov Jonibek Rustamqul og'li

Fayzullayeva Zamira

Toshkent tibbiyot akademiyasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7392813>

Annotatsiya. Ushbu maqolada yuqumli kasalliklarni epidemik tarqalishi, shifoxona ichi infeksiyalarini kelib chiqishi va tarqalishi shu qatori patogen kokklar haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: shifoxona ichi infeksiyasi, nozokomial infeksiya, hospital shtamlar, parenteral, Kokk, Micrococcaceae, Neisseriaceae Neisseria, Streptococcaceae CHANNE Streptococcus.

ВНУТРИБОЛЬНИЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ, ПАТОГЕННЫЕ КОККИ

Аннотация. В данной статье рассказывается об эпидемическом распространении инфекционных заболеваний, происхождении и распространении внутрибольничных инфекций, а также о кокковой палочке.

Ключевые слова: госпитальная инфекция, внутрибольничная инфекция, госпитальные штаммы, парентеральные, Coccus, Micrococcaceae, Neisseriaceae Neisseria, Streptococceae CHANNE Streptococcus.

HOSPITAL INFECTION, PATHOGENIC COCCI

Abstract. This article talks about the epidemic spread of infectious diseases, the origin and spread of nosocomial infections, as well as the coccus bacillus.

Keywords: nosocomial infection, nosocomial infection, nosocomial strains, parenteral, Coccus, Micrococcaceae, Neisseriaceae Neisseria, Streptococceae CHANNE Streptococcus.

Shifoxona ichki infeksiyalar butun dunyo bo'ylab sog'liqni saqlashning eng muhim muammolaridan biri hisoblanadi. Bularning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri juda katta. Zamonaviy davolash-diaagnostika texnologiyalarining rivojlanishiga qaramay, IBD muammosi tibbiy va ijtimoiy ehtiyojni har qachongidan ham dolzarb qilib qo'yadi. Bizning va xorijiy tadqiqotchilarning ma'lumotlariga ko'ra, SHII kasalxonaga yotqizilgan odamlarning 5-20 foizida uchraydi.[4]

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, shifoxonaga yotqizilgan bemorlarning o'rtacha 8,7 foizi nozokomial infektsiyalar qo'zg'atuvchilarini tashuvchilar bo'lishi mumkin. Dunyoda 1,4 million odam shifoxona ichi sharoitida yuqtirib olgan kasalliklari tufayli azob chekadi[5]

ShII ning hozirgi o'sishi va rivojlanishi quyidagi omillarga bog'liq: Yirik shifoxona komplekslarini yaratish. Kasalliklarning kundalik va yaqin o'zaro ta'siri. Yuqumli qo'zg'atuvchilarning kuchli va sun'iy uzatish mexanizmini shakllantirish. Bu invaziv davolash va diaagnostika usuliga bog'liq. Davolash va diaagnostikada sterilizatsiyaning maxsus usullarini talab qiluvchi murakkab jihozlardan foydalanish ham o'z samarasini bermoqda. Yuqumli qo'zg'atuvchilarning yuqish mexanizmining faoliyati. Ayniqsa, davolanish muassasalarida kasalliklar va shifokorlarning yaqin o'zaro ta'sirida uy-ro'zg'or aloqasi havo orqali tarqalishi mumkin. Hali aniqlanmagan yuqumli kasallik bilan kasalxonaga yotqizilgan shaxs infeksiyaning asosiy manbai hisoblanadi. Antimikrobiyal preparatlarni nazoratsiz qo'llash. Turli xil dori-darmonlarga va noqulay ekologik omillarga moslashgan mikroorganizmlarning shakllanishi.

Aholining atrof-muhit o'zgarishlariga va yashash sharoitlariga chidamliligi va barqarorligining pasayishi.[4]

Odatda shifoxonaga yotqizilgan bemorda **48 soatdan** so'ng yuqumli kasallik qayd etilsa, u **shifoxona ichi infeksiyasi** hisoblanadi. Shifoxona ichi infeksiyalari kelib chiqishiga aholi orasida keng tarqalgan va shifoxonadagi bemorlarga nisbatan o'rtacha og'irlikda yoki yengil kechuvchi kasallik chaqiruvchi mikroorganizmlar (**stafilokkok, entorokkok, enterobakteriya, viruslar, parazitlar va boshqalar**) sabab bo'ladilar. Shifoxona ichi infeksiyalari dunyoning deyarli barcha davlatlarida keng tarqalgan bo'lib, ular bemorlarning shifoxonada yotish muddati uzayishiga, qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari o'tkazilishiga hamda davolash uchun qo'shimcha dori-darmonlar sarflanishiga, shifoxona sharoitida yuqumli kasalliklar va o'lim hollari ko'payishiga ham sababdir.[5]

Turli omillarga qarab, kasalxonaga yotqizilgan bemorlarning soni 3 dan 5% gacha. Nozokomial infeksiyalar Qo'shma Shtatlardagi o'lim sabablari orasida to'rtinchi o'rinda turadi (yurak-qon tomir kasalliklari, saraton va insultdan keyin). Shunday qilib, Kasalliklarni nazorat qilish va oldini olish markazlari mutaxassislarining ma'lumotlariga ko'ra, 1998 yilda AQSh kasalxonalarida kasalxonaga yotqizilgan 2 million bemorda nozokomial infeksiyalar paydo bo'lgan. Rossiyada rasmiy statistik ma'lumotlarga ko'ra, 1997 yilda 56 ming kasalxona infeksiyasi qayd etilgan, garchi ularning taxminiy soni 2,5 millionni tashkil etadi.[3]

Infeksion kasalliklar yuqumliligi bilan tavsiflanadi va aholi o'rtasidagi keng tarqalishi mumkin. yuqumli kasalliklar aholi o'rtasida to'rt shaklda tarqaladi. Epidemiya, pandemiya, endemiya[1]

PATOGEN KOKKLAR

Kokklar bu mikroorganizmlarning keng guruhi bo'lib, ularga patogen, shartli patogen va patogen bo'lmagan turlari kiradi. Bu bo'limda patogen va shartli patogen kokklar ko'rib o'tiladi. Berg tasnifiga ko'ra, patogen kokklar uch oilaga kiritiladi:

1. Micrococcaceae - Staphylococcus (stafilokokklar) avlodi.
2. Streptococcaceae CHANNE Streptococcus avlodi (streptokokklar va pnevmokokklar).
3. Neisseriaceae Neisseria C CHALLE avlodi (meningokokklar va gonokokklar).

Patogen kokklar yiringli jarayonlarni keltirib chiqaradi, shu xossasiga ko'ra, ular bir-birlariga o'xshaydi, shuning uchun ulami yiring chaqiruvchi kokklar deb ataladi. Kokklarda organotroplik darajasi bir xil bo'lmay, bu pnevmokokk, meningokokk va gonokokklarda ko'proq namoyon bo'ladi. Barcha patogen kokklar harakatsiz bo'lib, spora hosil qilmaydi, pnevmokokk kapsula hosil qiladi. Bo'yalishiga ko'ra ular Grammusbat (stafilokokk, streptokokk) va Grammanfiy (meningokokk, gonokokk) bo'ladi. Yiring chaqiruvchi kokklar bir-biridan oziqa muhitlarga talabchanligiga va biokimyoviy faolligiga ko'ra farqlanadi. Stafilokokk esa oziq muhitga talabchan emas, biokimyoviy xossasiga ko'ra faoldir.[2]

XULOSA

Ushbu holatlardan kelib chiqib, tibbiy savodxonlikni oshirish, tibbiyotga oid har qanday yangiliklar, maqolalar, risolalar, turli xildagi video roliklarni, reklama, xujjatli filmlar, maktab, bog'cha muassasalarda targ'ibotlarni kuchaytirish, kasalliklar haqidagi ochiq muloqotlar, ochiq darslar, amaliy o'quv taktik mashg'ulotlar orqali o'sib kelayotgan sog'lom avlodlar, fuqarolar o'rtasida yuqumli, parazitlar va nozokomial infeksiyalarni oldini olishda samarali yo'llaridir.

REFERENCES

1. I.MUHAMEDOV E.ESHBOYEV N.ZOKIROV M.ZOKIROV ‘‘MIKROBIOLOGIYA IMMUNOLOGIYA VIRUSOLOGIYA’’
2. A.B G'ANIXO'JAYEVA,H.A NAZAROVA ‘‘MIKROBIOLOGIYA VA MIKROBIOLOGIK TEKSHIRISH USULLARI’’
3. Norma.uz sayti
4. Navoidsenm.uz
5. Wikipedia.org